

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 października 2016 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach:

1. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz A. M. tytułem zadośćuczynienia kwotę 5.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 23 lutego 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
3. rozdzielił stosunkowo koszty procesu między stronami ustalając, iż powódka wygrała sprawę w 50% i pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku, w zakresie punktów 1 i 3 wywiódł pozwany.

Zarzucił wyrokowi:

- 1) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, a co za tym idzie, sprzeczność ustaleń Sądu I instancji z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, tj. przyjęcie, że na skutek wypadku z dnia 30 marca 2011 roku powódka doznała krzywdy, której rozmiar uzasadniał przyznanie powódce zadośćuczynienia w łącznej kwocie 9.000 złotych;
- 2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu przez Sąd Rejonowy, że łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 9.000 złotych przyznanego powódce za krzywdę doznaną wskutek wypadku z dnia 30 marca 2011 roku, jest kwotą odpowiednią w znaczeniu tej normy.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych oraz kosztów uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń stanu faktycznego znajdujących oparcie w zebrany materiale dowodowym, ocenionym bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów zakreślonej przepisem art. 233 § 1 k.p.c.. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni aprobuje, zaś ustalenia stanu faktycznego poczynione przez sąd I instancji przyjmuje za własne.

Odnosząc się do kwestii szczegółowych podniesionych przez skarżącego w ramach tego zarzutu należy zauważyć w pierwszej kolejności, że jakkolwiek powód sformułował w apelacji w sposób formalny zarzut naruszenia przepisu art. 233 k.p.c., to sama treść tego zarzutu przesądza o jego bezzasadności.

Skarżący bowiem w ramach przedmiotowego zarzutu nie wskazuje jakie to ustalenia faktyczne zostały przez Sąd Rejonowy poczynione w sposób błędny i w czym Sąd Rejonowy uchybił zasadom oceny dowodów określonym w powyższym przepisie, co uniemożliwia bardziej szczegółowe odniesienie się do postawionego zarzutu.

Sformułowanie zarzutu wskazuje na to, że skarżący upatruje naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zasądzeniu przez Sąd Rejonowy na rzecz powódki zawyżonej, zdaniem skarżącego, kwoty zadośćuczynienia. W istocie więc skarżący podważa w ramach stawianego zarzutu ocenę, jaka suma stanowić winna w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. stosowne zadośćuczynienie, ta zaś kwestia przynależy nie do sfery ustaleń faktycznych, lecz do sfery prawa materialnego. Przyznanie zadośćuczynienia w wadliwej wysokości stanowić może jedynie naruszenie przepisu prawa materialnego w postaci art. 445 § 1 k.c..

Niezasadnym jest również zarzut apelacji dotyczący nieprawidłowego, zdaniem skarżącego, ustalenia przez Sąd Rejonowy wysokości należnego powódce zadośćuczynienia.

W pierwszym rzędzie zwrócić należy uwagę na fakt, że art. 445 § 1 k.c. jest jednym z przykładów tzw. prawa sędziowskiego, którego istotą jest pozostawienie sądowi pewnego marginesu swobody. Powyższe wynika z faktu, że ustawodawca uznał, iż ostatecznie nie jest w stanie w prawie pozytywnym sformułować ścisłych reguł określania wysokości roszczeń, które poszkodowanemu przysługują. Dlatego przekazuje określenie wysokości tychże roszczeń w ręce sędziego, który bada dany przypadek indywidualnie. Oczywiście pozostawiony sądowi margines swobody nie oznacza dowolności, gdyż ustalenie wysokości roszczeń winno nastąpić przy uwzględnieniu i wnikliwym rozważeniu wskazówek zawartych w przepisie.

Stąd na etapie postępowania apelacyjnego Sąd drugiej instancji może dokonać korekt zasądzonych przez Sąd pierwszej instancji zadośćuczynienia tylko wtedy, gdy Sąd ten nie uwzględnił wszystkich okoliczności i czynników uzasadniających przyznane świadczenie, dopuszczając się tzw. "błędu braku" albo niewłaściwie ocenił całokształt tych należycie ustalonych i istotnych okoliczności, popełniając tzw. "błąd dowolności". Korygowanie przez Sąd drugiej instancji zasądzonych zadośćuczynienia może być zatem aktualne w zasadzie tylko wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, to jest albo rażąco wygórowane, albo rażąco niskie (porównaj - wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 2004 r., w sprawie I CK 219/04, LEX nr 146356).

Określając wysokość zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, którego ochrony domaga się powód wskazała, należy, że niemajątkowy charakter dóbr podlegających ochronie i ocenny charakter kryteriów determinujących zadośćuczynienie, zwłaszcza jego wysokości, powoduje brak możliwości wypracowania jednolitych kryteriów jego ustalania. Ogólnych wskazówek w tym zakresie może udzielać orzecznictwo wydane na kanwie art. 445 k.c. czy też art. 448 k.c. Wynika z niego, że Sąd przyznaje poszkodowanemu "odpowiednie" świadczenie pieniężne, w celu naprawienia doznanej krzywdy. Pojęcie "odpowiedniej sumy" ma nieo określony charakter i w judykaturze wypracowane zostały kryteria, którymi należy się kierować, określając rozmiar przysługującego poszkodowanemu świadczenia. Należą do nich czynniki obiektywne, jak czas trwania oraz stopień intensywności cierpień fizycznych i psychicznych, nieodwracalność skutków urazu, wiek poszkodowanego, szanse na przyszłość. Za czynniki subiektywne uznane zostały: poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa, niemożność czynnego uczestniczenia w sprawach rodziny, konieczność korzystania z pomocy innych osób w sprawach życia codziennego. Poziom stopy życiowej społeczeństwa może rzutować na wysokość zadośćuczynienia jedynie uzupełniająco, w aspekcie urzeczywistnienia zasady sprawiedliwości społecznej.

Podkreślić należy, że przy obliczaniu wysokości zadośćuczynienia nie ma możliwości stosowania jakichś mechanizmów, które by obliczały wysokość świadczenia i obowiązywały na użytek każdej sprawy. W związku z tym nie jest skuteczne przytaczanie przez apelującego wskazanych w apelacji judykatów w oderwaniu od stanów faktycznych, w jakich zapadły i powoływanie się na jedną, określoną przesłankę, to jest procentowy uszczerbek na zdrowiu w oderwaniu od wszystkich pozostałych.

Ustalając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia Sąd Rejonowy wziął pod uwagę rodzaj i rozmiar uszczerbku na zdrowiu powódki, jak również czas trwania związanych z tym uszczerbkiem dolegliwości, które to okoliczności zostały ustalone na podstawie opinii biegłych. Wprawdzie żaden z biegłych nie stwierdził, aby obrażenia doznane w wypadku spowodowały trwałe lub długotrwałe uszczerbek na zdrowiu powódki, jednak trzeba pamiętać, że

procentowo określony uszczerbek na zdrowiu służy tylko jako pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia. Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił, że krzywda powódki była istotna. Uwzględnił również Sąd Rejonowy fakt, że skutkiem występowania tych zaburzeń jest utrzymujące się niemal nieustannie zmęczenie i rozdrażnienie powódki, negatywnie rzutujące na jej relacje z członkami rodziny i znajomymi. Wziąć pod uwagę należało również to, że występujące u powódki po wypadku zawroty głowy i zachwiania równowagi spowodowały ograniczenie jej aktywności fizycznej - rezygnację z zajęć fitness i tańca. Sąd Rejonowy prawidłowo uwzględnił również obawę dotyczącą możliwości powrotu do pracy zawodowej i obawę przed uczestnictwem w ruchu drogowym i dyskomfort towarzyszący jej podczas kierowania samochodem.

Zważywszy wszystkie przedstawione okoliczności, biorąc pod uwagę wypłacenie powódce przez pozwanego zadośćuczynienia w kwocie 4.000 zł, Sąd Rejonowy prawidłowo doszedł do przekonania, że kwota 5.000 zł. stanowi odpowiednią rekompensatę.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że zasądzając na rzecz powódki zadośćuczynienie na podstawie art. 445 § 1 k.c. Sąd Rejonowy nie popełnił błędu polegającego na rażąco nadmiernym przypisaniu określonych konsekwencji jednej przesłance, jak też nie pominął żadnych istotnych przesłanek rzutujących na wysokość tego świadczenia. Dlatego też Sąd Okręgowy aprobuje rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w tym zakresie uznając, że przyznane zadośćuczynienie z jednej strony stanowi realnie odczuwalną wartość ekonomiczną dla powódki, a z drugiej, wbrew temu, co twierdzi pozwany, nie prowadzi do jej wzbogacenia.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U.2015.1800). Na koszty te złożyła się kwota 600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Biorąc pod uwagę stopień zawłości sprawy oraz nakład pracy pełnomocnika powódki i jego wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności fakt, iż postępowanie apelacyjne zakończyło się na pierwszym terminie rozprawy, zaś w jego toku nie było prowadzone postępowanie dowodowe, brak było podstaw do ustalenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości innej niż minimalne, przewidziane przepisami wyżej wskazanego rozporządzenia.